Evropský parlament
2014 až 2019

Dokument ze zasedání

B8-0397/2017

7.6.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o situaci v Demokratické republice Kongo
(2017/2703(RSP))

Michèle Rivasi, Maria Heubuch, Heidi Hautala, Judith Sargentini, Bart Staes, Jordi Solé, Igor Šoltes
za skupinu Verts/ALE

B8-0397/2017

Usnesení Evropského parlamentu o situaci v Demokratické republice Kongo (2017/2703(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Demokratické republice Kongo,

– s ohledem na politické dohody uzavřené v Demokratické republice Kongo ve dnech 31. prosince 2016 a 18. října 2016,

– s ohledem na usnesení Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU ze dne 15. června 2016 o předvolební a bezpečnostní situaci v Demokratické republice Kongo,

– s ohledem na usnesení Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU ze dne 18. května 2011 o výzvách pro budoucnost demokracie a dodržování ústavního pořádku v zemích AKT a EU,

– s ohledem na společné tiskové prohlášení OSN, Africké unie, Evropské unie a Mezinárodní organizace pro frankofonii ze dne 16. února 2016,

– s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a na prohlášení její mluvčí o situaci v Demokratické republice Kongo,

– s ohledem na prohlášení delegace EU v Demokratické republice Kongo o situaci v oblasti lidských práv v zemi, o volebním procesu a o tzv. národním dialogu,

– s ohledem na závěry Rady o Demokratické republice Kongo ze dne 6. března 2017 a 17. října 2016 a 23. května 2016,

– s ohledem na prohlášení o volbách v Demokratické republice Kongo, které dne 2. září 2015 vydala skupina mezinárodních vyslanců a zástupců pro oblast afrických Velkých jezer,

– s ohledem na prohlášení zvláštního vyslance pro oblast Velkých jezer ze dne 2 a 15. srpna 2016 týkající se situace v oblasti a ve východním Kongu,

– s ohledem na zprávu skupiny odborníků OSN v polovině období o Demokratické republice Kongo ze dne 28. prosince 2016,

– s ohledem na společnou tiskovou zprávu zvláštní zpravodajky Africké unie pro otázky týkající se obránců lidských práv a zvláštního zpravodaje Africké unie pro otázky související s věznicemi a vazebními podmínkami v Africe ze dne 12. února 2015 o stavu lidských práv v návaznosti na události související se změnou volebního zákona v Demokratické republice Kongo,

– s ohledem na zprávu Společného úřadu OSN pro lidská práva MONUSCO-OHCHR o porušování lidských práv v Demokratické republice Kongo v souvislosti s událostmi ze

dne 19. prosince 2016,

– s ohledem na předběžnou vyšetřovací zprávu Společného úřadu OSN pro lidská práva MONUSCO-OHCHR o porušování lidských práv a násilí spáchaném při demonstracích v Kinshase ve dnech 19. až 21. září 2016,

– s ohledem na zprávu vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv a činnosti Společného úřadu OSN pro lidská práva v Demokratické republice Kongo ze dne 27. července 2015,

– s ohledem na Rámcovou dohodu o míru, bezpečnosti a spolupráci pro Demokratickou republiku Kongo a tento region, která byla v únoru 2013 podepsána v Addis Abebě,

– s ohledem na rozhodnutí Rady EU o omezujících opatřeních vůči Demokratické republice Kongo ze dne 12. prosince 2016 a 29. května 2017,

– s ohledem na Dohodu o partnerství z Cotonou podepsanou dne 23. června 2000 a revidovanou dne 25. června 2005 a 22. června 2010,

– s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů z června 1981,

– s ohledem na tzv. nairobská prohlášení z prosince 2013,

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že volby měly v souladu s konžskou ústavou proběhnout v roce 2016;

B. vzhledem k tomu, že ústava stanoví, že prezident nemůže být v úřadě více než dvě volební období; vzhledem k tomu, že současný prezident Joseph Kabila proto nemůže zastávat svou funkci po třetí funkční období;

C. vzhledem k tomu, že prezident Kabila vynaložil veškeré možné úsilí, aby dosáhl odložení těchto voleb;

D. vzhledem k tomu, že dne 31. prosince 2016 podepsaly vládnoucí konžská strana Aliance prezidentské většiny a největší opoziční koalice Sdružení sil pro sociální a politickou změnu přelomovou politickou dohodu v návaznosti na rozhovory moderované Biskupskou konferencí Konga (CENCO), v níž nastínily politické řešení volební krize; vzhledem k tomu, že tato dohoda prodlužuje funkční období prezidenta Kabily do doby, než bude do konce roku 2017 zvolen jeho nástupce;

E. vzhledem k tomu, že v provádění dohody nebyl dosažen žádný pokrok a že biskupská konference CENCO se na konci března s ohledem na bezvýchodnost situace v provádění dohody vzdala své úlohy zprostředkovatele,

F. vzhledem k tomu, že prezident Kabila v rozporu s prosincovou dohodou nejmenoval prozatímního předsedu vlády z řad opozice,

G. vzhledem k tomu, že ústavní krizi nadále doprovází tvrdé potlačování opozice, pronásledování obhájců lidských práv, zabíjení a bití účastníků protestů, mizení osob, zadržování osob bez možnosti komunikace a omezování svobody sdělovacích

prostředků;

H. vzhledem k tomu, že svoboda projevu a shromažďování byla v zemi silně omezena, a to i za použití nepřiměřené síly proti pokojným demonstrantům, novinářům, politickým vůdcům a dalším osobám, které se staví proti pokusům umožnit prezidentu Kabilovi setrvat u moci déle, než je ústavou stanovená hranice dvou funkčních období;

I. vzhledem k tomu, že v konžském hlavním městě Kinshase zastřelily bezpečnostní síly nejméně 20 osob, když ulice zaplavili protestující, kteří žádali Kabilu, aby po uplynutí svého ústavního mandátu odstoupil z funkce;

J. vzhledem k tomu, že předcházející protesty proti setrvání prezidenta Kabily ve funkci, které proběhly v září 2016, měly za následek brutální zákrok proti protestujícím a proti opozičním silám; vzhledem k tomu, že OSN zaznamenala 422 obětí porušování lidských práv v Kinshase ze strany státních orgánů, z toho 48 lidí bylo zabito a 143 zraněno, 8 novinářů a 288 dalších osob bylo zatčeno a protiprávně zadržováno a docházelo k ničení prostor patřících politickým stranám;

K. vzhledem k tomu, že vysílání rozhlasové stanice podporované OSN Radio Okapi a Radio Télévision Belge de la Communauté Française (RTBF) bylo dočasně rušeno; vzhledem k tomu, že vysílání rozhlasové stanice Radio France Internationale (RFI) v Kinshase bylo ukončeno;

L. vzhledem k tomu, že OSN a řada organizací hájících lidská práva uvedla, že státní úředníci se dopustili velkého počtu případů porušování lidských práv a že došlo jen k omezenému pokroku, pokud jde o snahu postavit hlavní pachatele před soud;

M. vzhledem k tomu, že v centrálním regionu Kasai se objevil nový konflikt; vzhledem k tomu, že v březnu 2017 byli zabiti členové skupiny odborníků OSN pro Kongo a ve stejném měsíci povstalci přepadli a zabili 40 policistů; vzhledem k tomu, že podle OSN jsou boje mezi povstalci a vládními jednotkami odpovědné za nejméně 500 mrtvých a 1 milion uprchlíků; vzhledem k tomu, že OSN nalezla 40 hromadných hrobů; vzhledem k tomu, že ozbrojené síly Demokratické republiky Kongo jsou obviňovány z používání nadměrné síly v rozporu s mezinárodním humanitárním právem;

N. vzhledem k tomu, že dne 8. března 2017 vysoký komisař OSN pro lidská práva Zeid Ra’ad Al Hussein vyzval k vytvoření vyšetřovací komise, která by vyšetřila násilí v regionu Kasai;

O. vzhledem k tomu, že bezpečnostní situace na východě země je i nadále znepokojující;

P. vzhledem k tomu, že neformální či řemeslná těžba tvoří až jednu pětinu hospodářské produkce země a ve východním Kongu je zdrojem obživy pro miliony lidí; vzhledem k tomu, že se jedná o okamžitý zdroj příjmů povstalců a zkorumpovaných vládních vojáků a také obchodníků ze sousedních zemí působících přímo nebo prostřednictvím místních ozbrojených spojenců;

Q. vzhledem k tomu, že v rámci úsilí o řešení základních příčin násilí na východě země přijala v únoru 2013 vláda Demokratické republiky Kongo spolu s deseti dalšími zeměmi a čtyřmi regionálními a mezinárodními institucemi rámec pro upevnění míru v

této zemi; vzhledem k tomu, že různé přístupy konžské vlády a jejích zahraničních partnerů, včetně programu na podporu stabilizace, úsilí o demobilizaci a reformy bezpečnostního sektoru, přinesly chatrné výsledky;

1. vyjadřuje velké politování nad zpožděním v organizaci příštích prezidentských a parlamentních voleb v Demokratické republice Kongo, které představuje vážné porušení konžské ústavy;

2. vítá politickou dohodu mezi konžskými stranami, která v hlavních rysech vymezuje řešení současné krize, i nadále je však vážně znepokojen bezvýchodnou situací, v níž se ocitlo provádění dohody;

3. naléhavě proto žádá prezidenta Kabilu, aby dodržel podmínky dohody a umožnil, aby byly v roce 2017 uspořádány prezidentské volby, v nichž nesmí kandidovat;

4. naléhavě žádá Alianci prezidentské většiny, aby v dobré víře vyjednala provádění dohody a neuplatňovala taktiku oddalování, která by umožnila prezidentu Kabilovi zůstat ještě dále u moci;

5. naléhavě žádá konžskou vládu, aby se neprodleně zabývala nevyřešenými otázkami týkajícími se posloupnosti volebního kalendáře, rozpočtu a aktualizace seznamu voličů s cílem umožnit konání svobodných, spravedlivých a transparentních voleb v nadcházejících měsících;

6. připomíná, že Nezávislá národní volební komise by měla být nestrannou a inkluzivní institucí s dostatečnými zdroji, která umožní komplexní a transparentní proces;

7. vyzývá konžské úřady, aby co nejdříve ratifikovaly chartu Africké unie o demokracii, volbách a veřejné správě;

8. důrazně odsuzuje veškeré násilí spáchané v Demokratické republice Kongo, porušování lidských práv, svévolné zatýkání a nezákonné zadržování a politické zastrašování občanské společnosti a členů opozice a porušování svobody sdělovacích prostředků a svobody projevu v souvislosti s volební krizí; vyzývá k propuštění všech politických vězňů; domnívá se, že jejich zatčení představuje závažné porušení základních hodnot Dohody z Cotonou;

9. připomíná závazek přijatý Demokratickou republikou Kongo v rámci Dohody z Cotonou, že bude respektovat demokracii, právní stát a zásady lidských práv, které zahrnují svobodu projevu a svobodu sdělovacích prostředků, řádnou správu věcí veřejných a transparentnost v politických funkcích; naléhavě žádá konžskou vládu, aby dodržovala tato ustanovení v souladu s články 11b, 96 a 97 Dohody z Cotonou;

10. naléhavě žádá konžské orgány, aby znovunastolily prostředí napomáhající svobodnému a nenásilnému výkonu svobody projevu, sdružování a shromažďování a svobody tisku;

11. domnívá se, že tento krok má zásadní význam pro to, aby plánované volby, pokud se nakonec uskuteční, byly svobodné a spravedlivé;

12. vyzývá konžskou vládu, aby neprodleně zrušila ministerské nařízení č. 010 CAB/M-

CM/LMO/010/2016 ze dne 12. listopadu 2016 o regulaci rozhlasového a televizního vysílání zahraničních subjektů, neboť omezuje právo na informace tak, jak je stanoveno v článku 24 konžské ústavy;

13. vyzývá konžské orgány, aby zaručily nezávislost a odpovědnost konžských bezpečnostních služeb, včetně vnitrostátní rozvědky a policie; v této souvislosti vyzývá EU, aby použila stávající programy v oblasti spravedlnosti a bezpečnosti v Demokratické republice Kongo jako páku k dialogu s konžskými orgány o aktuálních tvrdých zákrocích bezpečnostních sil a aby zvážila ukončení těchto programů, nedojde-li k žádnému pokroku;

14. vyzývá konžské orgány, aby vyšetřily, stíhaly a odpovídajícím způsobem postihly bezpečnostní síly, pracovníky výzvědné služby a další osoby odpovědné za násilné a nezákonné zásahy proti aktivistům, opozičním vůdcům a dalším osobám, které se staví proti dalšímu setrvání prezidenta Kabily u moci;

15. vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech osob zadržovaných z politických důvodů a ke zrušení veškerých obvinění; připomíná, že propuštění politických vězňů je součástí opatření na budování důvěry, které jsou stanoveny v prosincové dohodě;

16. vyjadřuje znepokojení nad nedávnými zprávami o závažném porušování lidských práv a humanitárního práva, jichž se dopouští místní milice v regionu Kasai, včetně náboru a nezákonného používání dětských vojáků a zabíjení civilistů členy bezpečnostních sil Demokratické republiky Kongo, které mohou představovat válečné zločiny podle mezinárodního práva; vyzývá k nezávislému vyšetřování hromadných hrobů, které byly objeveny, nastalých událostí a případů porušování lidských práv;

17. konstatuje, že provádění plánu odzbrojení, demobilizace a opětovného začlenění (ODOZ) na východě země ze strany konžských úřadů je pomalé; vyzývá je, aby zintenzivnily své úsilí, a vyzývá mezinárodní společenství, aby zvýšilo svou podporu tomuto plánu;

18. vítá úsilí orgánů Demokratické republiky Kongo o uplatňování právních předpisů, které zakazují obchodování s nerostnými surovinami a jejich zpracovávání v oblastech, v nichž probíhá nelegální těžba nerostů, jako jsou oblasti pod kontrolou ozbrojených skupin; vyzývá konžské orgány, aby zintenzivnily provádění právních předpisů s cílem učinit přítrž nelegální těžbě nerostných zdrojů, a naléhavě žádá Demokratickou republiku Kongo, aby pokračovala v úsilí o dosažení souladu s iniciativou v oblasti transparentnosti těžebního průmyslu;

19. vyjadřuje politování nad velmi shovívavým přístupem ke krizi v Demokratické republice Kongo ze strany EU a nerozumí, proč EU dosud nezahájila konzultace podle článku 96 dohody z Cotonou navzdory neustálému porušování klíčových ustanovení této dohody orgány Demokratické republiky Kongo;

20. vítá však skutečnost, že EU konečně uložila cílené sankce vůči osobám odpovědným za zásahy proti opozici a oddalování voleb, včetně zákazu cestování a zmrazení majetku;

21. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, místopředsedkyni

Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Evropské službě pro vnější činnost, Africké unii, Radě ministrů AKT-EU, Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů a vládě a parlamentu Demokratické republiky Kongo.